

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 12

ואהבת את הוי' אלקיך כו'

“Y amarás a Havaiá, tu D'os”

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/vaeschanan/12/

1 ואהבת את הוי"א אלקיך כו'. הנה מואהבת עד ובשעריך מ"ב תיבין ופ' שניה שם ע"ב [שם ע"ב] ועיין בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה (קל"ב ב') ובפרדס (שכ"א פ"ו ופרק י"ב).

“Y amarás a Havaia, tu D'os”, etc. Ahora bien, desde “Y amarás” hasta “y en tus portones” hay cuarenta y dos palabras, y la segunda sección corresponde al Nombre Av (72). Véase también el Zóhar, parte II, Terumá (132b), y el Pardes (Portal 21, capítulo 6 y capítulo 12).

והנה נודע כי שם מ"ב הוא בגבורה ושם ע"ב [שם ע"ב] בחסד והלא כאן נהפוך הוא. כי פ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] היא בחי' חסד ואהבת ופ' שניה השמרו לכם כו' בגבורה.

Ahora bien, es sabido que el Nombre de cuarenta y dos [letras] corresponde a Guevurá (contención), y el Nombre Av a Jésed (bondad); sin embargo, ¿acaso aquí no ocurre precisamente lo contrario? Pues la primera sección del Shemá corresponde al nivel de Jésed: “Y amarás”; y la segunda sección, “Cuídense”, etc., corresponde a Guevurá.

וכמבואר מענין סדר הפרשיות קדש והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע שהם חו"ב [חכמה ובינה] חו"ג [חסד וגבורה] קדש בחכמה כו'. אך הענין דאיתא בזהר על האורות דאחליפו דוכתייהו ואכלילו שמאלא בימינא.

Y como se explica en relación con el orden de las secciones “Consagra”, “Y sucederá cuando te traiga”, “Escucha” y “Y sucederá, si escuchan”, que corresponden a Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento), Jésed y Guevurá: “Consagra” corresponde a Jojmá, etc. Pero la explicación es lo que se encuentra en el Zóhar acerca de las luces: que “intercambiaron sus lugares e incluyeron la izquierda en la derecha”.

2 והביאור הוא שנתחלפו האורות בכבחי' כליהם שאור החסד שורה בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד [עיין מזה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' צו בדף כ"ז [כל זה] וכנוצר מזה בביאור ע"פ לבבתני] והכי

Y la explicación es que las luces se intercambiaron con respecto a sus vasijas: la luz de Jésed (bondad) reposa en la vasija de Guevurá (contención), y la luz de Guevurá, en la vasija de Jésed. [Véase sobre esto el Ramaz, Parashat Tzav, en la página 27, y lo mencionado al respecto en la explicación del versículo «Has cautivado mi corazón».] Y así

נמי כב' פרשיות אלו דפי ראשונה היא בבחי' חסד בבחי' כלים ואהבת בחי' כלי החסד ושם מ"ב בגבורה הוא אור הגבורה השורה בכלי החסד ופי' שניה שם ע"ב [שם ע"ב] אור החסד בכלי הגבורה.

también ocurre con estas dos secciones: la primera sección corresponde al nivel de Jésed en cuanto a las vasijas; «Y amarás» es el nivel de la vasija de Jésed, y el Nombre de cuarenta y dos [letras], en Guevurá, es la luz de Guevurá que reposa en la vasija de Jésed. En cuanto a la segunda sección, el Nombre Av es la luz de Jésed en la vasija de Guevurá.

3 ולהבין ביאור זה יש לבאר תחלה ענין יחוי"ע [יחודא עילאה] ויחוי"ת [יחודא תתאה] שבשמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] דהנה בתיבות הוי"א אלקינו שבפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] פי' האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] שזהו ענין המשכת האור בחוי"ב [בחכמה ובינה] דאצי"ו ונק' יחוד או"א [אבא ואימא].

Para comprender esta explicación, primero debemos explicar la cuestión de la unidad superior (yijudá ilaá) y la unidad inferior (yijudá tataá) que se encuentran en “Escucha, Israel” y en “Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás”. Pues, acerca de las palabras “Havaiaá, nuestro D'os” del primer versículo del Shemá, el Arizal, de bendita memoria, explicó que se refieren a la atracción de la luz hacia Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento) del Mundo de Atzilut (Emanación), y que se llama la unión de Aba e Ima.

ופי' כי הנה ההשתלשלות וההתהוות מאין ליש צ"ל תמיד כמ"ש בח"ק [בחינוך קטן] ולא מאין ליש גשמי בלבד כמו ז' רקיעים וארץ כו'

Es decir: la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) y el surgimiento de algo a partir de la nada deben ser constantes, como está escrito en Chinuj Katán; y esto no se refiere solamente al surgimiento de algo físico a partir de la nada, como los siete firmamentos y la tierra, etc.,

שצ"ל מתחדשים בכל שעה ורגע מאין ליש שלו הי' [היה] נפסק המשכת החיות בהם היו חוזרים לאין ואפס ממש כמו קודם שיי"ב [ששת ימי בראשית] וכמ"ש באריכות בסש"ב [בספר של בינונים] חלק ב'.

los cuales deben renovarse a cada hora y en cada instante, surgiendo de la nada. Si se interrumpiera la atracción de la fuerza vital hacia ellos, volverían a ser literalmente nada y nulidad, como antes de los seis días de la Creación, tal como se explica extensamente en Sefer Shel Beinonim, Parte II.

אלא כמו כן ממש גם בעולמות העליונים ואפילו להיות בחי' חו"ב [חכמה ובינה] כמ"ש והחכמה מאין תמצא וממנה נמשך בבינה שנק' בחי' יש להנחיל אוהבי יש.

Más aún, lo mismo ocurre exactamente también en los mundos superiores: incluso los niveles de Jojmá y Biná deben llegar a existir, como está escrito: "Y la sabiduría se encuentra a partir de la nada (meayin)"; y desde ella [la luz] se atrae hacia Biná, que se llama el nivel de "algo" (yesh), como está escrito: "para hacer heredar yesh a quienes Me aman".

4 וזהו ענין ונהר יוצא מעדן יוצא ל' [לשון] תמידית ההמשכה מאין ליש תרין ריעין דלא מתפרשין.

Y este es el significado de "Y un río sale del Edén": "sale" expresa la continuidad de la emanación de la nada a algo: "dos compañeros que nunca se separan".

וזהו אשר ברא אלקים לעשות דפי' אשר ברא זהו יש מאין רוחני בחי' והחכמה מאין תמצא ומזה נמשך אח"כ לעשות הוא בחי' מאין ליש גשמי ועמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו.

Y este es el significado de "que D'os creó para hacer": "que creó" significa algo espiritual a partir de la nada, el nivel de "y la sabiduría se encuentra de la nada"; y de esto se deriva después "para hacer", que es el nivel de [pasar] de la nada a algo físico. Y vean lo que está escrito en el discurso que comienza "Guardarán Mis Shabatot".

5 וכנודע שעצמות אור א"ס ב"ה מרומם ונשגב למעלה מעלה מגדר ובחי' חכמה עילאה שהחכמה עילאה אין ערוך אליו כלל ואנת הוא חד ולא בחושבן פי' שאין ערוך כו' וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל בד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע].

Como es sabido, la esencia misma de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, es exaltada y sublime, muy, muy por encima de los límites y del nivel de Jojmá suprema (sabiduría), pues Jojmá suprema no guarda comparación alguna con Él. Y «Tú eres Uno, pero no en número» significa que no hay comparación, etc. Y como se explicó anteriormente en el discurso que comienza «El tema del Shemá».

6 ולא מכל אלין מדות איהו כלל אלא לאחזאה כו' ולכן להיות אנת חכים פי' אנת בחי' חד ולא בחושבן נמשך ומתלבש בבחי' חכמה עילאה זהו השפלה וירידה וזהו ענותנותו

"Y Él no es en absoluto ninguno de estos atributos", sino "para mostrar", etc. Por lo tanto, que sea "Tú eres sabio" significa que "Tú", el nivel de "Uno, pero no en número", descienda y se invista en el nivel de Jojmá suprema: esto es un descenso y una degradación, y esto es Su humildad.

ולכן צריך להיות אתערותא דלתתא לעורר ירידה והמשכה זו כי תחילת בריאת העולם בריש הורמנא כו' היה מאליו וממילא כד סליק ברעותי' [ברעותיה] כו' כי חפץ חסד הוא

Por lo tanto, debe haber un despertar desde abajo (un despertar desde abajo) que suscite este descenso y esta atracción hacia abajo. Pues el comienzo de la creación del mundo, “al comienzo del decreto”, etc., ocurrió por sí solo, de manera espontánea: “cuando surgió en Su voluntad”, etc., “pues Él desea la bondad”.

אבל עכשיו תלוי בהעלאת מ"נ [מיינ נוקבין] כו' והעלאת מ"נ [מיינ נוקבין] זו היא בקי"ש [בקריאת שמע] שאזי אנו ממשיכים ההתהוות מאין ליש הוי"א אלקינו כו'

Pero ahora depende de la elevación de mayin nukvin (aguas femeninas), etc. Y esta elevación de mayin nukvin ocurre en el Shemá, pues entonces atraemos hacia abajo el devenir de algo a partir de la nada: “Havaíá, nuestro D'os”, etc.

פי' אלקינו מה שאנו משיגים ויש יכולת בשכלינו להיות תפיסה והשגה כו' הוא מבחי' הוי"א שהוא בחי' חכמה בחי' ביטול כו'

Es decir: “nuestro D'os” (Elokeinu), aquello que comprendemos, y [el hecho de] que nuestro intelecto tiene la capacidad de captar y comprender, etc., proviene del nivel de Havaíá, que es el nivel de Jojmá, el nivel de la autoanulación (bitul), etc.,

שמאין תמצא שלא כדרך וסדר בחי' ההשתלשלות שהוא יש מיש משא"כ חכמה לגבי בחי' כתר כו' que “se encuentra a partir de la nada”, no según el modo y el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), que es algo a partir de algo; pero no es así con Jojmá en relación con el nivel de Kéter (la Corona), etc.

[ועמ"ש מזה בד"ה פתח אליהו בפי' וירא ובביאור ע"פ מי מנה כו'] ובחי' חכמה זו היא בחי' הוי"א המהוה להיות בחי' אלקינו מאין ליש כו'

[Y véase lo escrito sobre esto en el discurso que comienza “Eliyahu abrió”, en la parashá de Vayera, y en la explicación sobre el versículo “¿Quién ha contado?”, etc.] Y este nivel de Jojmá es el nivel de Havaíá, que hace surgir el nivel de “nuestro D'os” a partir de la nada, etc.

(ועמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך וביאור ע"פ יונתי מענין המשכה זו שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא המשכת אור חדש כו' ע"ש)

(Y véase lo escrito en la explicación sobre el versículo "Y seré santificado en medio", y en la explicación sobre el versículo "Paloma mía", acerca de esta atracción hacia abajo en el Shemá, que consiste en atraer una luz nueva, etc.; véase allí.)

ולכן מקדימין לומר שמע ישראל היא ההעלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] ממטה למעלה כשי להמשיך התגלות אור א"ס ב"ה באו, א שזהו מ"ש אח"כ הוי"א אלקינו כנ"ל.

Por eso, primero decimos "Escucha, Israel", que es la elevación de mayin nukvin desde abajo hacia arriba, a fin de atraer la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea Él, a Aba e Ima; y esto es lo que se dice después: "Havaia, nuestro D'os", como se mencionó arriba.

והיינו כי שמע שם ע' [ע"יין] ע"יין רבתי הוא מקור המדות דהיינו כשהמדות הם בשכל (וז' מדות כל א' כלולה מיו"ד הרי ע' [ע"יין] שאז הן בבחי' גדלות.

Es decir, Shemá es shem ayin: la ayin grande, que es la fuente de los atributos emocionales (midot), esto es, cuando los atributos están en el intelecto (y los siete atributos, cada uno compuesto por diez, suman setenta); entonces se encuentran en un estado de grandeza (gadlut).

משא"כ כשנעשות מדות גמורות אחר שנמשכו ללב להיות התפעלות האהבה גמורה ויראה גמורה הן בבחי' קטנות

En cambio, cuando se convierten en atributos completos, después de haber sido atraídos hacia el corazón para convertirse en la emoción de un amor completo y un temor completo, se encuentran en un estado de pequeñez (katnut),

ואין להן ערוך לכשהם בשכל שאז האהוי"ר [האהבה ויראה] הם גדולים ביתר שאת כו' ולכן נק' המדות בשם ז"א שנתקטנו ונעשו זעיר לשון מועט.

y no hay comparación con el estado en que están en el intelecto, pues entonces el amor y el temor son grandes, con una exaltación mucho mayor, etc. Por eso los atributos reciben el nombre de Zeir Anpín, pues se han empequeñecido y se han vuelto zeir, término que significa "pequeño".

ועמ"ש בד"ה את קרבני לחמי בענין עצמות גידין ובשר ומ"ש בפ' הכררה ע"פ ואתה מרכבות קדש ועיין בזהר רפ ויקרא ובפ' תרומה (דקל"ב)

Y véase lo escrito en el discurso que comienza «Mi ofrenda, Mi pan», sobre el tema de los huesos, los tendones y la carne; y lo escrito en Parshas [Vezos] HaBerachah sobre el versículo «Y vino de las santas miríadas»; y véase el Zohar, al comienzo de Parshas Vayikra, y en Parshas Terumah (p. 132),

מענין אתון רברבין ואתון זעירין ועמ"ש ע"פ ויקרא אל משה בענין אלף זעירא ואלף רברבא.

sobre el tema de las letras grandes y las letras pequeñas. Y véase lo escrito sobre el versículo «Y llamé a Moshé», acerca de la alef pequeña y la alef grande.

והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] למקור המדות הוא ע"י בחי' שם דהיינו רפ"ח ניצוצין עם שם ב"ן [שם ב"ן] בגימט' שם [בגימטריא] שם

Y la elevación de mayin nukvin hacia la fuente de los atributos se realiza por medio del nivel de shem, es decir, las 288 chispas junto con el Nombre Ban (52), que equivalen numéricamente a shem.

כי שם ב"ן [שם ב"ן] הוא המעלה בחי' רפ"ח ניצוצין שנפלו בשב"כ [כשבירת הכלים] להחיות כל עניני' [ענינים] גשמיים שכל חיותם הוא מרפ"ח ניצוצין

Pues el Nombre Ban es lo que eleva el nivel de las 288 chispas que cayeron durante la ruptura de las vasijas (shevirat hakeilim), para dar vida a todas las cosas físicas, ya que toda su fuerza vital proviene de las 288 chispas;

ורפ"ח ניצוצין הללו שהן החיות שבכל ענינים הגשמיים עולה ע"י שם ב"ן [שם ב"ן] מלי המברר כו' לבחי' ע' רבתי מקורות המדות שמהם המשכת הרפ"ח ניצוצין הנ"ל.

y estas 288 chispas, que son la fuerza vital de todas las cosas físicas, ascienden por medio del Nombre Ban, Maljut (soberanía), que refina, etc., hasta el nivel de la ayin grande, las fuentes de los atributos, de las cuales proviene la atracción hacia abajo de las 288 chispas mencionadas.

7 וזהו שם ע' [שבעים] ועוד יש טעם על שנקרא שם ע' [שבעים] לשון שם ממש והיינו גם מצד שרש שרשן של הרפ"ח ניצוצין ודשם ב"ן [שם ב"ן] דתיקון שהוא הכל רק מבחינת שמו ית' בלבד וכמ"ש

Y esto es shem ayin. Hay también otra razón por la que se llama shem ayin: shem en el sentido literal de "nombre"; es decir, también desde la perspectiva de la raíz de la raíz de las 288 chispas y del Nombre Ban de Tikún (rectificación), todo lo cual proviene únicamente del nivel de Su Nombre, bendito sea, como está escrito,

כי אני הוי"א הוא שמי וכנודע שכתר הוא ממוצע בין מאציל לנאצלים ונקי מלי דא"ס בחי" שם בלבד שהוא להיות התהוות בחי" אצ"י ושכירה ותיקון.

“Porque Yo soy Havaíá, ese es Mi Nombre”. Y, como es sabido, Kéter (la Corona) es el intermedio entre el Emanador y los emanados, y se llama la Maljut (soberanía) del Infinito (Ein Sof), meramente el nivel de un nombre, que da lugar a la existencia del nivel de Atzilut, así como a la ruptura y la rectificación.

משא"כ בא"ס עצמו לא שייך כלל כי אני ה' לא שניתני ואני ראשון ואני אחרון וקודם השכירה ואחר השכירה ובשעת התיקון והבירור ולאחר שיוגמר תשלום הבירור הכל שוה לפניו ית'

En cambio, esto no se aplica en absoluto al Infinito mismo, pues “Yo, Havaíá, no he cambiado” y “Yo soy el primero y Yo soy el último”; antes de la ruptura y después de la ruptura, durante la rectificación y el refinamiento, y una vez completado el refinamiento, todo es igual ante Él, bendito sea;

כי שבה"כ [שבירת הכלים] לא היתה נוגעת כ"א לאור א"ס ב"ה ולא במאור עצמו ח"ו [חס ושלום] שבמאור עצמו לא היה שום שינוי ח"ו [חס ושלום] וכמשל מסך וענן המפסיק את אור וזיו השמש ומחשיכו שאינו נוגע לעצמיות ומהות השמש כו'.

pues la ruptura de las vasijas afectó únicamente a la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, y no al Luminar mismo, D'os libre, pues en el Luminar mismo no hubo ningún cambio, D'os libre. Es como la parábola de una pantalla o una nube que interrumpe la luz y el resplandor del sol y los oscurece, pero no afecta la esencia y el ser mismo del sol, etc.

8 ובחי" שם זה הוא המעלה רפ"ח ניצוצין לעי רבתי היא בחי" בינה מקור המדות שרש הז' מלכים שנשברו וימלוך וימת כו'

Y este nivel del nombre es lo que eleva las 288 chispas hasta la áyin grande, que es el nivel de Biná (entendimiento), fuente de los atributos emocionales (midot), raíz de los siete reyes que fueron quebrados: “y reinó... y murió”, etc.

שהם המלכים שמלכו בארץ אדום כו' היא בינה ומשם נפלו ונשברו והשם הזה הוא המעלה אותן רפ"ח ניצוצין שבשכירי [שבשכירה] למקורן ושרשן שהיא בחי" בינה עי רבתי כו'.

que son los reyes “que reinaron en la tierra de Edom”, etc.: es Biná, y desde allí cayeron y fueron quebrados. Y este nombre es lo que eleva esas 288 chispas de la quebradura hasta su fuente y raíz, que es el nivel de Biná, la áyin grande, etc.

9 ואח"כ העלאה יותר לבחי' ישראל כי א"ל [אמר ליה] הוא נהירו דחכמתא כמ"ש בזהר ע"פ השמים מספרים כבור א"ל [אמר ליה] כו'

Y después [hay] una elevación más alta, al nivel de Israel. Pues Kel es «el resplandor de Jojmá (sabiduría)», como está escrito en el Zóhar sobre el versículo «Los cielos cuentan la gloria de Kel», etc.;

וישראל אותיות שי"ר א"ל [אמר ליה] כו' [ועמ"ש בשיר השירים בביאור ע"פ צאינה וראינה בענין וישמחו כך ישראל מקדשי שמך.

e Israel se compone de las letras de shir Kel («un canto de Kel»), etc. [Y véase lo escrito en Shir HaShirim, en la explicación sobre el versículo «Salgan y vean», acerca de «Que Israel, que santifica Tu Nombre, se alegre en Ti».

ובביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע בענין ישראל עלו במחשבה ומ"ש ע"פ ולא ראה עמל בישראל]:

Y en la explicación sobre el versículo «Paloma mía, en las hendiduras de la roca», acerca de «Israel surgió en el pensamiento»; y lo escrito sobre el versículo «No ha visto iniquidad en Israel».]

10 ב והנה ע"י בחינת ההעלאות מ"נ [מ"ן נוקבין] הנ"ל ממשיכים מלמעלה למטה להיות הוי"א אלקינו כו' הוי"א בחכמה בחי' ביטול כו'

2. Ahora bien, mediante el nivel de las elevaciones antes mencionadas de mayin nukvin (aguas femeninas), atraemos de arriba hacia abajo, para que sea «Havaíá nuestro D'os», etc.: Havaíá en Jojmá (sabiduría), el nivel de la autoanulación (bitul), etc.

כי אין אור א"ס שורה אלא בחכמה שהיא כח מ"ה [מה] ואפילו בבינה אינו שורה אור א"ס

Pues la Luz Infinita (Or Ein Sof) reposa solo en Jojmá, que es koaj má («el poder de "qué"»); e incluso en Biná (entendimiento), la Luz Infinita no reposa

אלא ע"י התלבשות חכמה וחכמה היא בחי' המחברת להיות המשכת אור א"ס בכל עולם כו'

salvo mediante la investidura de Jojmá. Y Jojmá es el nivel que conecta, para que haya una atracción hacia abajo de la Luz Infinita a cada mundo, etc.,

כי כולם בחכמה עשית וכנודע מענין התורה שבכל עולם כו' והיינו כי הנה אור א"ס ב"ה הוא הסוכ"ע שמקיף מראש עד רגל בהשוואה אחת.

pues «con sabiduría los hiciste a todos»; y como es sabido por el tema de la Torá que está en cada mundo, etc. Es decir: la Luz Infinita, bendito sea, es la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), que circunda de la cabeza a los pies por igual.

11 ועד"ז המשיל בע"ח [בעץ חיים] משל העיגול הגדול המקיף את הקו ואינו יכול להתלבש בשום כלי בבחי' אור פנימי.

En esta misma línea, en Etz Chaim presenta la analogía del gran círculo que circunda el kav (línea de luz), el cual no puede investirse en ninguna vasija como luz interior (o pnimi).

כי כולם כלא נחשבו קמיה ית' ואין ערוך כו' וע"ז נאמר את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה אחת והיינו בבחי' העלם

Pues todos son considerados como nada ante Él, bendito sea, y no hay comparación alguna, etc. Y sobre esto se dice: “Yo lleno los cielos y la tierra”, por igual; es decir, de manera oculta,

כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל ואינו מתלבש בשום כלי בבחי' א"פ [אור פנימי] כ"א בבחינת החכמה לבדה שבה הוא מתלבש בבחי' אור פנימי ועל ידה נמשך ופועל בשאר ה"ט"ס [הט' ספירות] וכמ"ש הטעם בסש"ב [בספר של בינונים] פל"ה בהג"ה [בהגהה].

pues “ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto”, y Él no se inviste en ninguna vasija como luz interior, salvo únicamente en Jojmá (sabiduría), en la cual se inviste como luz interior; y a través de ella desciende y actúa en las otras nueve Sefirot. La razón está escrita en Sefer Shel Beinonim, capítulo 35, en la glosa.

12 ולכן ע"י עסק התורה ממשיכים אותו ית' שיתגלה אלינו בבחי' אור פנימי כי התורה נתלבשה בדברים גשמיים בבי"ע ואנו משיגים אותה

Por lo tanto, mediante el estudio de la Torá atraemos hacia abajo a Él, bendito sea, para que se revele a nosotros como una luz interior. Pues la Torá se revistió de asuntos físicos en Beríá, Yetzirá y Asiá (Creación, Formación y Acción), y nosotros la comprendemos,

ותוכה מלובש חכמה עילאה שבתוכה דוקא מלובש אור א"ס בבחי' א"פ [אור פנימי] כנ"ל מה שאינו מתלבש בשום כלי בבחי' או"פ [אור פנימי] כ"א בבחי' ארו מקיף כו' כנ"ל

y dentro de ella está revestida la Jojmá suprema (sabiduría), y dentro de ella, específicamente, está revestida la Luz Infinita (Or Ein Sof) como una luz interior, como se mencionó antes: aquello que no se reviste en ninguna vasija como luz interior, sino únicamente como luz circundante (o makif), etc., como se mencionó antes.

וזהו ענין הוי"א אלקינו ועי"ז הוי"א אחד כי הנה מלת אחד אינו מורה על יחודו ית'

Y este es el significado de “Havaíá, nuestro D'os”. Y por medio de esto, “Havaíá es Uno”. Pues la palabra “Uno” no indica Su unidad, bendito sea;

כי מאחר שאין עוד מלבדו לא שייך לשון אחד שלשון זה לא שייך רק בדבר המתפרד ומתחלק ואעפ"כ [ואף על פי כן] הכל אחד.

pues, dado que “no hay nada fuera de Él”, no corresponde el término “uno”, ya que este término solo corresponde a algo separado y dividido y que, no obstante, es todo uno.

כמו אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים] שאע"פ [שאף על פי] שלכאורה הם חלוקים מ"מ הכל אחד כו'. אלא דקאי על מדותיו ית' חו"ג [חסד וגבורה] כו'

Como en “Estas y aquellas son las palabras del D'os viviente”: aunque aparentemente están divididas, no obstante, todo es uno, etc. Más bien, se refiere a Sus atributos, bendito sea, Jésed (bondad) y Guevurá (contención), etc.;

דהיינו שהגם שהם דברים נפרדים וכמעט שני הפכיים שבמקום שיש חסד לא שייך גבורה ואעפ"כ [ואף על פי כן] הכל אי לפי שנמשך

es decir, aunque son entidades separadas y casi dos opuestos —pues donde hay Jésed no cabe Guevurá—, no obstante todo es uno, porque se atrae

אור א"ס ב"ה המלובש בחכמה ליבנה ומשם נמשך למדות ג"כ להיות בהם ג"כ ביטול והתכללות ולמהוי אחד באחד וכמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו'

la Luz Infinita, bendito sea, que está revestida en Jojmá, hacia Biná (entendimiento), y desde allí se atrae también a los atributos, para que también en ellos haya autoanulación (bitul) e inclusión mutua, “para ser uno en uno”; como está escrito: “Tuyos, Havaíá, son la grandeza y el poder”, etc.,

שהכל בטלים לך ואינן עולים בשם כלל דלאו מכל אליו מדות כו' ועמ"ש מזה ע"פ בהעלותך את הנרות וע"פ וארא אל אברהם ואח"כ

pues todo está anulado ante Ti y no se cuenta con nombre alguno, ya que "Él no es ninguna de estas cualidades", etc. Y véase lo escrito sobre esto acerca del versículo "Cuando elevas las lámparas" y acerca del versículo "Y Me aparecí a Avraham". Y después

ממשיכים יחוד זה בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ברוך לשון המשכה שנמשך בבי"ע ובהיכלות ג"כ בחי' יחוד כמו למעלה באצילות שנמשך גם להם אור א"ס להיות ביטול והתכללות כו'.

hacemos descender esta unidad mediante «Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás»: baruj («bendito») expresa la idea de hacer descender, de modo que también en Beriá, Yetzirá y Asiá, y en los palacios (heijalot), se extienda un nivel de unidad, como arriba en Atzilut; que también a ellos llegue la Luz Infinita (Or Ein Sof), para que haya autoanulación e inclusión mutua, etc.

[ומזה יובן מ"ש בחורבן בהמ"ק [בית המקדש] מלאכי שלום מר יבכיון נשמו מסלות כו' וכמ"ש תלמידי האריז"ל [האריז"ל זכרונו לברכה] שכשיש יחוד בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות

[Y de esto se entenderá lo que se dice acerca de la destrucción del Santo Templo: «Los ángeles de paz lloran amargamente; los caminos están desolados», etc.; y como escribieron los discípulos del Arizal, de bendita memoria, que cuando hay una unión en Zeir Anpín (los atributos emocionales) y Nukvá (Maljut) del Mundo de Atzilut (Emanación),

אזי מתייחדים ג"כ ההיכלות הנמשכים מת"ת [מתפארת] עם ההיכלות הנמשכים מבחי' מלכות ועיין במק"מ [במקדש מלך] ר"פ שמות (דף ד')

entonces también se unen los palacios que se extienden de Tiféret (belleza) con los palacios que se extienden del nivel de Maljut (soberanía). Véase también Mikdash Melej, al comienzo de Parshas Shemos (página 4),

ע"פ איש וביתו באו ופי' וענין יחוד זה היינו שנמשך בהם גילוי אור א"ס להיות ביטול וזהו ענין בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]

sobre el versículo «cada hombre y su familia llegaron». La explicación y el significado de esta unión es que una revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof) se extiende dentro de ellos, para que haya autoanulación; y este es el significado de «Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás».

ולכן בחורבן בהמ"ק [בית המקדש] מלא כי שלום מר יבכיון על העדר הגילוי כו' ועמ"ש עוד מענין יחוד זה דהיכלות ומלאכים ע"פ ועוז נוראותיך יאמרו.

Por eso, en la destrucción del Santo Templo, «los ángeles de paz lloran amargamente» por la ausencia de la revelación, etc. Véase también lo que se explica más adelante acerca de esta unión de los palacios y los ángeles, sobre el versículo «Y hablarán de la fuerza de Tus actos imponentes».

13 וג' י"ל [יש לומר] פ"י יחוי"ע [יחודא עילאה] הוא שרש המשכת מאין ליש חוי"ב [חכמה ובינה] דאצי". ויחוי"ת [ויחודא תתאה] הוא מאין ליש בבי"ע עד שנמשך ג"כ מאין ליש גשמי [ועי"ז ואהבת את הוי"א אלקיך בכך מאדך בליג גבול]

También puede explicarse así: la unidad superior (yjudá ilaá) es la raíz de la emanación de algo a partir de la nada, en Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento) de Atzilut; y la unidad inferior (yjudá tataá) es la emanación de algo a partir de la nada en Beríá, Yetzirá y Asiá, hasta que también se produce la emanación de algo físico a partir de la nada.] Y por medio de esto: “Amarás a Havaíá, tu D'os, con todas tus fuerzas”: sin límite,

דהיינו לצאת מבחי" כלי וגבול שהכלי הוא המגביל את האור. ועד"ז כל הפרשה כולה היא להיות הסתלקות האור מן הכלי.

es decir, salir del nivel de vasija y límite, pues la vasija es lo que limita la luz. Y, en consonancia con esto, toda la sección en su conjunto consiste en que la luz se retire de la vasija.

14 והנה הסתלקות זו הוא בחי" שם מ"ב בגבורה כנודע שכל העלאות הוא ע"י שם מ"ב [ועמ"ש מזה ע"פ אלה מסעי בענין מ"ב מסעות].

Ahora bien, esta retirada es el nivel del Nombre de cuarenta y dos [letras], en la Guevurá (contención), como es sabido: todos los ascensos se realizan mediante el Nombre de cuarenta y dos [letras]. [Y véase lo escrito sobre esto acerca del versículo “Estos son los viajes”, en relación con los cuarenta y dos viajes.]

ולכן מיוסד לומר בקי"ש [בקריאת שמע] שעהמ"ט [שעל המטה] להעלות הנשמה ע"י שם זה ולכן יש בו ז"פ [ז' פעמים] ששה ששה תיבות בשתיים יכסה כ"ו ובשתיים יעופף יעופף מן הכלי לעלות ולהסתלק למעלה והוא ענין גבורה שבחסד כו'

Por eso se estableció decir [esto] en el Shemá que se recita al acostarse, para elevar el alma mediante este Nombre. Y por eso contiene siete veces seis palabras cada una: "con dos cubre", etc., "y con dos vuela"; vuela fuera de la vasija para ascender y retirarse hacia lo alto. Y esto es el aspecto de la Guevurá dentro del Jésed (bondad), etc.

וזהו ענין דאחליפו דוכתייהו ששורה האור בכלי אחר. כי פ' ראשונה הוא חסד שנאמר בה ואהבת כו' והיא בחי' כלי החסד

Y este es el significado de "cambiaron de lugar": la luz reposa en otra vasija. Pues la primera sección es Jésed, ya que en ella se dice "Y amarás", etc., y ella es el nivel de la vasija de Jésed,

אבל האור הוא גבורה והסתלקות למעלה וזהו שם מ"ב ובזה יובן שהכוונה דוקא שבק"ש [שבקריאת שמע] היא בשם זה.

pero la luz es Guevurá y retirada hacia lo alto, y esto es el Nombre de cuarenta y dos [letras]. Con esto se comprenderá que la kavaná (intención) en el Shemá se dirige específicamente a este Nombre.

לפי שהכוונה היא פנימית [בחי' אור] דהיינו המכוון התכלית שעל יסוד זה סובב הולך כל הענין וכל הענין הוא בבחי' חיצוני כו'

Pues la kavaná es la dimensión interior [el nivel de la luz], es decir, la intención, el propósito último sobre cuyo fundamento gira todo el asunto; y todo el asunto pertenece al nivel de la dimensión exterior (jitzoniut), etc.

ולכן גוף הפרשה שהוא הענין הוא בואהבת כו' כלי החסד כנ"ל (ר"ל [רוצה לומר] כי הרי החיצוניות והכלי דאהבת בכל מאדך היא בחי' חסד דהיינו מה שהיא בחי' אהבה ואהבה הוא בחי' חסד דרך כלל.

Por lo tanto, el cuerpo de la sección, que es el asunto [en sí], está en "Y amarás", etc., la vasija de Jésed, como se dijo antes. (Es decir: la dimensión exterior y la vasija de "Y amarás... con toda tu fuerza" pertenecen al nivel de Jésed; esto es, en cuanto que son el nivel del amor, y el amor es, en términos generales, el nivel de Jésed.

אך פנימיותה שהוא המכוון מאהבה הוא בחי' אור הגבורה שהוא להיות הסתלקות וליפרד מן הפתילה כוי ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פ"נ [פרק נ' / פרשה נ'] וזהו כרע שכב כארי וכלביא וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ק [סוף פרק קמא] דברכות

Pero su dimensión interior (pnimiut), que es la intención del amor, es el nivel de la luz de Guevurá: que haya una retirada y una separación de la mecha, etc. Véase Sefer Shel Beinonim, capítulo 50. Y esto es "Se agachó, se tendió como un león y como una leona". Y nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron al final del primer capítulo de Berajot)

(ד"ב ע"ב) שבקשו לקבוע פי בלק בק"ש [בקריאת שמע] משום דכתיב בה היא קרא וכלקוט עומדין כאריות חוטפין ק"ש [קריאת שמע].

(página 12b) que procuraron establecer la sección de Balak en el Shemá porque en ella está escrito este versículo; y en el Yalkut: "Están de pie como leones, apresurándose a recitar el Shemá".

והיינו כי בחי' אריה הוא ג"כ ע"ד הנ"ל דאור הגבורה בכלי החסד כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' צו (דכ"ז כ"ח)

Es decir: el nivel del león también sigue la línea de lo expuesto antes: la luz de Guevurá en una vasija de Jésed, como escribió el Ramaz en la parashá de Tzav (págs. 27, 28).

בענין האש שע"ג [שעל גב] המזבח שהיה בצורת אריה שאריה גימטריא גבורה וכתוב פני אריה אל הימין כוי ע"ש וזהו עומדין כאריות דוקא שיהיה בק"ש [בקריאת שמע] בחי' ואהבת כוי בכל מאדך כוי:

a propósito del fuego que estaba sobre el altar y tenía forma de león, pues arye (león) equivale numéricamente a Guevurá; y está escrito: "El rostro de un león, a la derecha", etc.; véase allí. Y esto es "se mantienen como leones" precisamente: que en el Shemá esté el nivel de "Y amarás", etc., "con todas tus fuerzas", etc.

15 ג וכל זה בפי ראשונה שהיא בחינת רצוא אבל פי שניה היא בחי' שוב להיות דוקא המשכת אורות בכלים

3. Ahora bien, todo esto corresponde a la primera sección, que es el nivel de ratzó (correr); pero la segunda sección es el nivel de shov (retorno), para que haya específicamente una atracción descendente de luces hacia las vasijas.

ולכן לא נאמר בכל מאדכם. ובזה הוא להיפך שהכלי הוא גבורה השמרו לכם כו' וחרה אף כו'.

Por eso no se dice en ella "con toda tu fuerza". Y en esto ocurre lo contrario: la vasija es Guevurá (contención): "Cuídense", etc., "y se encenderá la ira", etc.

אך הפנימיות הוא בשם ע"ב [שם ע"ב] שהוא בחדס [חסד גי' [גימטריא] ע"ב [שם ע"ב]] שהחסד נחלק לע"ב בחי' הם ע"ב גשרים.

Pero la dimensión interior (pnimiut) está en el Nombre Av (72), que corresponde a Jésed (bondad) [Jésed suma numéricamente setenta y dos], pues Jésed se divide en setenta y dos aspectos, que son los setenta y dos puentes.

16 וענין גשר הוא כמו שעושין עד"מ ע"פ המים גשר בנוי חדרים רבים להיות המים עוברים בו בהתחלקות

בכל חדר כו' ולא יעברו בבת אחת כ"א שיהי' [שיהיה] הבדל בין מים למים כו'

La idea de un puente es como lo que se construye, a modo de parábola, sobre el agua: un puente construido con muchas cámaras, para que el agua pase por él dividida en cada cámara, etc., y no pase toda de una vez; más bien, hay una separación entre agua y agua, etc.

כך עד"מ יש ע"ב גשרים שהם ע"ב מיני הבדלות בחדסים בין חסד לחסד שכמה ענינים יש וכולם מרומזים בחדס יום ראשון חסד.

Así, a modo de parábola, hay setenta y dos puentes, que son setenta y dos clases de separaciones en las bondades, entre una bondad y otra. Pues hay muchos elementos, y todos están aludidos en Jésed (bondad): el primer día es Jésed.

ואור (שנברא בו) חסד. ומים חסד. גוון לבן חסד כו' וכיוצא באלו הרבה פרטים למטה.

Y la luz (que fue creada en él) es Jésed. Y el agua es Jésed. El color blanco es Jésed, etc. Y hay muchos detalles semejantes a estos en los planos inferiores.

וכן למעלה השיר של מלאכים וצדיקים יושבין ונהנין מזיו כו' בג"ע [בגן עדן] עליון ותחתון כו' וש"י עולמות כו' וכיוצא יש הרבה פרטים עד אין מספר רק שכולם נכללים דרך כלל בע"ב בחי'.

Y asimismo arriba: el canto de los ángeles; y "los justos se sientan y disfrutan del resplandor", etc., en el Gan Edén superior y el inferior, etc.; y los 310 mundos, etc.; y otras cosas semejantes. Hay incontables detalles, pero todos quedan incluidos, de manera general, en setenta y dos aspectos.

[וע' בתוספתא שבזח"ב [שבזח"ב חלק ב'] (בשלח ד"נ) ע"פ ויסע מלאך כו' גבי ומיין סתימן תחות נוקבי
בשבעין ותרי אתון ומבואר במ"א]

[Y véase la Tosefta del Zohar, Parte II (Beshalach, página 50), sobre el versículo “Y el ángel partió”, etc., respecto de “y las aguas están selladas bajo las aberturas, en setenta y dos letras”; esto se explica en otro lugar.]

אבל בחדס אחד פשוט לא היו יכולים העולמות להיות כלל רק דרך צמצומים והשתלשלות המדרגות
בג"ע [בגן עדן] העליון כך ובג"ע [ובגן עדן] התחתון כך ולהיות אור ומים כו'

Pero con un solo Jésed simple, los mundos no podrían haber existido en absoluto; solo podían existir mediante contracciones (tzimtzumim) y la cadena descendente de los niveles (hishtalshelut): de una manera en el Gan Edén superior y de otra en el Gan Edén inferior, y para que hubiera luz y agua, etc.

ולכן שם ע"ב [שם ע"ב] שבג"פ [שבג' פעמים] ויסע ויבא ויט יש בכל שם ג' אותיות גי' [גימטריא] רי"ו שהוא
בגי' [בגימטריא] גבור"ה שירידת החדס הוא בבחי' גבורות וצמצומים

Por eso, el Nombre Av que está en los tres versículos Vayisa (“Y... partió”), Vayavo (“Y... llegó”) y Vayet (“Y... extendió”) tiene tres letras en cada Nombre, que suman 216 [letras], valor numérico de Guevurá; pues el descenso de Jésed ocurre mediante guevurot (contenciones) y contracciones,

כמו גבורות גשמים שמזכירין הגשם באתה גבור לפי שמטר יורד בגבורה הגם שהגשם הוא מרוה את
הארץ ומולידה ומצמיחה ונותן זרע לזורע ולחם לאוכל כו'

como en “las guevurot de las lluvias”: mencionamos la lluvia en [la bendición] “Tú eres poderoso”, porque la lluvia desciende con poder, aunque riega la tierra y hace que dé a luz y brote, y da semilla al sembrador y pan al que come, etc.;

אלא שגבורתו היא במה שיורד טיפין טיפין שצ"ל בהתחלקות לטיפין רבים שלא ישטף ויעשה מבול
ולא לתוהו בראה כו' ולשבת יצרה בבחי' כלים הוא דוקא בבחי' גבורות כדי שיהיה יכולת בכלי לקבל
כו'.

pero su fuerza consiste en que desciende gota a gota, pues debe dividirse en muchas gotas, para que no arrase y provoque un diluvio. Y “No la creó para el tohu (caos)”, etc., “la formó para ser habitada”: en el nivel de las vasijas, esto se produce específicamente mediante el nivel de las Guevurot, para que la vasija tenga la capacidad de recibir, etc.

17 והנה המשכת אור זה בכלי דפ' שניה דק"ש [דקריאת שמע] היא במ"ש בה ככל נפשכם דהיינו להיות בבחי' ולא תחללו כו'

Ahora bien, la atracción de esta luz hacia la vasija, en la segunda sección del Shemá, se produce mediante lo que está escrito en ella: "con toda tu alma"; es decir, estar en el nivel de "Y no profanarán", etcétera:

שלא לעשות חלל והפסק להשראת אור א"ס שהמשיך על נפשו בפ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] בבחי' ובכל מאדך במס"נ [במסירות נפש] כו'

no hacer un vacío (jalal) ni una interrupción en la morada de la Luz Infinita (Or Ein Sof) que atrajo sobre su alma en la primera sección del Shemá, en el nivel de "y con todas tus fuerzas", con auto-sacrificio (mesirut néfesh), etcétera;

שעיי' נמשך בו אור א"ס ממש בבחי' שם ע"ב [שם ע"ב] ונתתי מטר ארצכם מטר מ"ד [מיי' דוכרין] ארצכם דמ"נ [דמיי' נוקבין] [ועיי' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פכ"ד].

pues mediante esto se atrae en él la Luz Infinita misma, en el nivel del Nombre Av (72): "Y daré la lluvia de su tierra": "lluvia" es mayin duchrin (aguas masculinas); "su tierra", mayin nukvin (aguas femeninas). [Y véase Pri Etz Chaim, Puerta del Shemá, capítulo 24.]

18 וזהו ונתתי והל"ל [והוה ליה למימר] ונתן ה' ומהו ונתתי הגם שהוא מאמר משה רבע"ה [רבינו עליו השלום] שהשכינה היתה מדברת מתוך גרונו אעפ"כ [אף על פי כן] הרי לא נאמר כן במקום אחר.

Y esto es "Y daré". Debería haber dicho: "Y Havaiá dará". ¿Qué significa "Y daré"? Aunque estas son las palabras de Moshé, nuestro maestro, que la paz sea sobre él, y la Shejiná (la Presencia Divina) hablaba desde su garganta, no obstante, en ningún otro lugar se dice así.

רק לפי שבכאן הוא ענין המשכת ע"ב שהיא המשכת אור א"ס ממש בכלים ואף כל אדם יכול להיות אומר פ' זו ע"ע מאחר שהיה בפרשה ראשונה במס"נ [במסירות נפש] כו'

Más bien, se debe a que aquí se trata de la continuación del Nombre Av, que es la continuación de la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma dentro de las vasijas; y también cualquier persona puede decir esta sección acerca de sí misma, puesto que en la primera sección alcanzó el autosacrificio (mesirut néfesh), etc.,

והתכללות באור א"ס ממש הרי ממשך אור א"ס ממש בנפשו להיות בכל נפשכם ולא תחללוכו' ול
היות המשכת שם ע"ב [שם ע"ב] ודברי אשר שמתו בפיך ודברי ממש בפיך כו'.

y de la inclusión en la Luz Infinita misma; así hace descender la Luz Infinita misma a su alma, para que haya “con toda tu alma” y “No profanarás”, etc., y para que haya una continuación del Nombre Av: “Y Mis palabras que puse en tu boca”, Mis propias palabras en tu boca, etc.

וענין הג' פסוקים ויסע ויבא ויט ישר והפוך וישר שצ"ל תחלה ממעלה למטה ואח"כ ממטה למעלה
ואח"כ חוזר להיות ממעלה למטה והם ג' קוין כו':

Y el sentido de los tres versículos Vayisa, Vayavo y Vayet —en orden directo, invertido y directo— es que primero debe ser de arriba hacia abajo, después de abajo hacia arriba y, luego, volver a ser de arriba hacia abajo; y estos son las tres líneas, etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/vaeschanan/12/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak